بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

هەرێمی کوردستانی عێراق
سەرۆکایەتی هەرێم
سەرۆك

بەناوی گەلەوە

بڕیار

ژمارە (٢٥) ساڵی ٢٠١٢

بە پێی ئەو دەسەڵاتەی لە بڕگەی (١) ی ماددەی (١٠) ی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق ی ژمارە (١) ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەمووارکراو پێمان دراوەو، بە پاڵپشتی ئەو یاساکارییەی پەرلەمانی کوردستان – عێراق کردوویەتی لە دانیشتنی ژمارە(٢٢) لە٢١/ ٢٠١٢/١١ بڕیارماندا بە دەرکردنی:

یاسای ژمارە (١٢)ی ساڵی٢٠١٢

یاسای بەخاوەنکردنی ئەو خانووە نیشتەجێیانەی دەکەونە حەرەمی گوندەکان لەنێو سنووری شارەوانیەکاندا لە هەرێمی کوردستان – عێراق

ماددەی یەکەم:

ئەو خانووە نیشتەجێیانەی دەکەونە حەرەمی گوندەکان و ، ئەو خانووانەی ئاسەواری بیناکانیان ماوە، لە نێو سنووری شارەوانیەکاندا ، کە تاوەکو دەرچوونی ئەم یاسایە بەخاوەن نەکراون، بەگوێرەی دیزاینی بنەڕەتی شارەوانیەکان، بەخاوەن دەکرێن و، بۆ دیاری کردنی حەرەمی گوندەکانیش پشت دەبەسترێت بە نەخشەی کادسترۆ، بەم شێوەی خوارەوە:

یەکەم: ڕووبەری زەوی تاڕادەی (٤٠٠م٢) بە نرخێکی رەمزی و، ئەوەی لەم ڕادەیە زیاتر بێت تا ڕادەی ڕووبەری (٨٠٠م٢) بە نرخی (٥٠٪)ی نرخی باو لە پارێزگاو، (٢٥٪) لە قەزاو، (١٠٪) لە ناحیە، بەخاوەن دەکرێن.

دووەم: ئەگەر ڕووبەرەکە لە (٨٠٠م٢) زیاتر بێت ئەوا ڕووبەرە زێدەکە بە ناوی شارەوانی پەیوەندار بەبێ بەرامبەر تۆمار دەکرێت.

ماددەی دووەم:

یەکەم: لە یەکە کارگێڕییەکاندا، لیژنەیەك بە سەرۆکایەتی سەرۆکی یەکەی کارگێڕی و ئەندامێتی نوێنەری نوێنەری فەرمانگەکانی وەزارەتەکانی دارایی و ئابووری ، و شارەوانی و گەشت و گوزار، و کشتوکاڵ و سەرچاوە ئاوییەکان ، و داد ، پێك دەهێنرێت ، بۆ بڕیاردان لەسەر داواکارییە پێشکەشکراوەکانی بەخاوەنکردن بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە ، و بڕیارەکانی شیاوی تانەلێدان دەبن لەلای لیژنەی بالای پێکهاتوو لە بڕگە (دووەم)ی ئەم ماددەیەدا ، لە ماوەی (٣٠) سی رۆژ لە رێکەوتی پێ ڕاگەیاندنی کەسی داواکاری بەخاوەنکردن .

دووەم: لە ناوەندیی پارێزگاکاندا لیژنەیەکی بالاً بە سەرۆکایەتی دادوەرێك و ئەندامێتی نوێنەرانی وەزارەتەکانی شارەوانی و گەشت وگوزار، و کشتوکاڵ و سەرچاوە ئاوییەکان، و دارایی و ئابوری، و داد، پێك دەهێنرێت، بۆ سەیرکردنی بڕیارە دەرچووێندراوەکانی لیژنە لاوەکیەکانی پێکهاتوو بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە، دەربارەی بڕیاردان لەسەر داواکارییە پێشکەشکراوەکانی بەخاوەنکردن و خەملاندن، و بڕیارەکانی بنبڕ دەبێت.

ماددەی سێیەم:

مەرجەکانی بەخاوەنکردن

یەکەم: پێویستە خانووەکە بۆ نیشتەجێبوون تەرخان کرابێت و بکەوێتە حەرەمی گوند لە ناو سنووری شارەوانیەکاندا.

دووەم: ئەوەی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەیگرێتەوە یان میراتگرە شەرعیەکانی، داواکاری بەخاوەنکردن پێشکەش بە لیژنەی تایبەتمەندی پێکهاتوو بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە، دەکات، لە ماوەی (٦) شەش مانگ لە رێکەوتی پێکهێنانی لیژنە تایبەتمەندە ئاماژە بۆکراوەکان لە بڕگە (یەکەم)ی ماددەی دووەمی ئەم یاسایە.

ماددەی چوارەم:

ئەگەر ئەوەی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەیگرێتەوە داواکاری بەخاوەنکردن لە ماوەی دیاری کراو، لە ماددە سێی ئەم یاسایەدا، پێشکەش نەکات، یـان بەرامبـەری بـەخاوەنکردنی خەملێنراو لە لایەن لیژنەوە، نەدات، ئەوا مافی بەخاوەنبوون لەدەست دەدات.

ماددەی پێنجەم:

یەکەم: ئەگەر داواکاری بەخاوەنکردنەکە بەهۆی نەگونجانی جێگای زەوی وزارەکە لەگەڵ دیزاینە بنەڕەتیەکانی شارەکان، رەتکرایەوە، ئەوا شـارەوانی پەیوەنـدار پارچـە زەوییێکی نیشتەجێبوونی گونجاو بە ڕووبەرێك کە لە (٤٠٠م٢) زیاتر نەبێت، لـە ناو حەرەمی گوند ئەگەر هەبێت، تەرخان دەکات، و بـەخاوەن دەکرێـت بـەوەی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەیگرێتەوە.

دووەم: لە حاڵەتی نەبوونی پارچەی نیشتەجێبوون بۆ قەرەبوو کردنـەوە بـەگوێرەی بڕگـە (یەکەم)ی سەرەوە، ئەوا ئەوانەی دەیانگرێتەوە بە پارچەی نیشتەجێبوونی هاوشێوە لە نێو سنووری نزیکترین شارەوانی، قەرەبوو دەکرێنەوە.

ماددەی شەشەم:

پێویستە وەزارەتی شارەوانی و گەشت و گوزار دیزاین و پێداویستی هونەری پێویست بۆ ئەو ناوچانەی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەیانگرێتەوە ئامادە بکات.

ماددەی حەوتەم:

حوکمەکانی ئەم یاسایە لە سەر ئـەو گوندانـەی کـە لـە داهـاتوودا دەخرێنـە سـنووری شارەوانیەکان ، پیادە دەکرێت.

ماددەی هەشتەم:

پێویستە لە سـەر ئەنجومـەنی وەزیـران رێنمـایی پێویـست بـۆ ئاسـان جێبـەجێکردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەربکات.

ماددەی نۆیەم:

کار بە هیچ دەقێکی یاسایی یان بڕیارێکی ناکۆك بە حوکمەکانی ئەم یاسایە ناکرێت.

ماددەی دەیەم:

پێویستە لە سەر ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی یازدەم:

ئەم یاسایە لە رێکەوتی بلاّوکردنەوەی لە رۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) دا جێبەجێ دەکرێت.

مسعود بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان ـ عێراق

هەولێر:

٩/ کانوونی یەکەم /٢٠١٢ ی میلادی
١٨/ سەرماوەز/ ٢٧١٢ ی کوردی
٢٥/ محرم/١٤٣٤ ی هجری

هۆیە پێویستکارەکانی دەرچوواندنی ئەم یاسایە

لەبەر ئەو فراوانبوونە ئاوەدانییەی کە هەرێمی کوردستان بەخۆیەوە دەیبینێت و زۆرێك لە خانووە دروستکراوەکان دەکەونە نێو سنووری دیزاینە بنەڕەتیەکان لە حەرەمی ئەو گوندانەی دەکەونە ناو سنووری شارەوانیەکان ، و بەمەبەستی بەخاوەنکردنیان بۆ پاراستنی بەرژەوەندی خاوەنەکانیان و بەرژەوەندی گشتی ، ئەم یاسایە دەرچوێندرا.